

הזה דוקא לשבת, ולא אוכלים אותו ביום טוב. ומכח עירוב התבשילין, שהוא, כאמור, הכנה לסעודת שבת, זוכר האדם את השבת גם ביום טוב.

ולקמן תביא הגמרא ברייתא עם אסמכתא אחרת.

ועתה מבארת הגמרא: **מאי טעמא?** מהו הטעם שבאו חכמים לתקן "עירוב תבשילין"?

כי מדברי שמואל מתבארת רק האסמכתא לכך מן הכתוב, שיזכור האדם את השבת גם ביום טוב על ידי הכנת עירוב תבשילין, אך אין הפסוק עצמו עוסק בעירוב תבשילין, שאינו אלא תקנת חכמים, כי אם במצות זכירת היום על היין.

אך לא משתמע מהאסמכתא הזאת, האם טעם התקנה הוא מחמת כבוד השבת, או מחמת שמירת דין יום טוב, ותיקנו שיזכור את השבת, ומתוך כך יבוא לידי שמירת יום טוב, וכפי שיבואר להלן.

ונחלקו בטעם התקנה רבא ורב אשי.

אמר רבא: תיקנו חכמים עירוב תבשילין כדי שיברור לו אדם ביום טוב מנה יפה לשבת, ומנה יפה ליום טוב.

והיינו, חייבו חכמים לעשות עירוב תבשילין כדי שיזכור את השבת, ולא ישכח האדם ביום טוב את חובתו להכין סעודת שבת, אלא ידאג שתשאר יפה מנה מהתבשיל שהוא מבשל ביום טוב, גם לשבת.

רב אשי אמר: טעם התקנה אינו מחמת

כבוד השבת, אלא מחמת יום טוב, ותיקנו שיזכור האדם ביום טוב את השבת על ידי עירוב תבשילין, כדי שיאמרו האנשים:

אם אין אופין מיום טוב לשבת, אלא אם כן הניחו עירוב תבשילין, והיינו, שאין להתחיל בבישול לצורך השבת אלא אם התחילו לעסוק בהכנת צרכי השבת כבר מערב יום טוב [כי עירוב התבשילין הוא התחלת הכנת צרכי השבת מערב יום טוב].

אם כן, קל וחומר הוא שאין אופין מיום טוב לחול!

ומקשה הגמרא על דברי רבא ממשנתנו:

תנן: עושה תבשיל מערב יום טוב — וסומך עליו לשבת.

בשלמא לרב אשי, דאמר תיקנו עירוב תבשילין לכבוד יום טוב, כדי שיאמרו האנשים אם אין אופין את תחילת האפיה והבישול מיום טוב לשבת, אלא אם כן התחילו בבישול ובאפיה מערב יום טוב, בהכנת עירוב התבשילין — היינו, מובן הדבר, דרק מערב יום טוב — אין, יש להכין את עירוב התבשילין, שבכך תהיה הוכחה לאנשים שאין להתחיל את הבישול והאפיה לשבת ביום טוב.

אבל ביום טוב — לא יניח עירוב תבשילין, שהרי כל מהותו של עירוב התבשילין הוא להתחיל בבישול לשבת מערב יום טוב.

אלא לרבא, שתקנו חכמים עירוב תבשילים לכבוד השבת, כדי שלא ישכח לברור לו חלק יפה גם לשבת, מאי איריא מדוע דוקא יניח עירוב תבשילין מערב יום טוב? והרי